

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

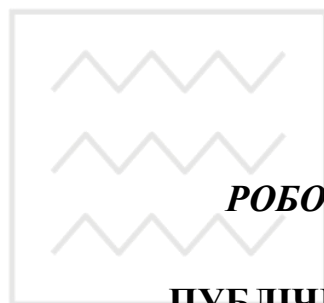
„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О. А. Лагоднюк

„_____” _____ 2018 р.

06-14-35

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ПУБЛІЧНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

PUBLIC BASES OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Speciality 281 Public administration

Робоча програма навчальної дисципліни **Публічні засади адміністративної діяльності** для студентів, які навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» – Рівне: НУВГП, 2018. – 15 с.

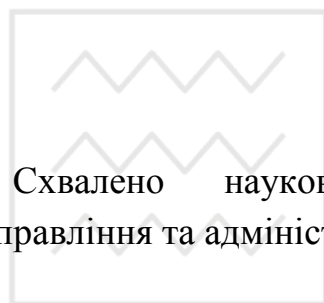
Розробник: Я. П. Цецик, кандидат історичних наук, доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол від «   » вересня 2018 року №

Завідувач кафедри _____

І. Л. Сазонець

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол від «   » _____ 2018 року №

«   » _____ 2018 року   Голова _____ (_____)

© Цецик Я.П., 2018 рік

© НУВГП, 2018 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Публічні засади адміністративної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення дисципліни навчальної є формування теоретичних знань та практичних навичок для узагальнення адміністративної діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в Україні.

Предмет перебуває у тісних зв'язках із такими навчальними дисциплінами і галузями знань: державний устрій України, адміністративне право, документно-інформаційні комунікації, правові засади адміністративної діяльності.

Навчальна програма дисципліни «Публічні засади адміністративної діяльності» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалаврів.

Вимоги до знань та умінь студентів визначаються галузевим стандартом вищої освіти України

Анотація

Сучасний етап розвитку державотворчих традицій в Україні актуалізує об'єктивне вивчення особливостей публічних засад адміністративної діяльності органів влади України, взаємовідносин різних гілок влади. Основоположні принципи адміністративної діяльності органів влади нашої держави закріплені в Конституції України та відповідних нормативно-правових актах. Демократизація діяльності органів влади України позитивно впливає на формування іміджу нашої держави.

Діяльність органів влади в умовах трансформації українського суспільства сприяє формуванню публічних засад адміністративної діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування України. Важливу роль у цьому відіграє законодавче забезпечення можливості встановлення балансу політичних сил, що спонукало б до рівноваги гілок влади.

Ключові слова: публічне управління, адміністративна діяльність, органи влади.

Abstract

The current stage of development of state-building traditions in Ukraine actualizes the objective study of the peculiarities of the public foundations of the administrative activity of the Ukrainian authorities, the interconnections, of various branches of government. The basic principles of administrative activity of the organs of our, state are enshrined in the Constitution of Ukraine and the corresponding, normative, legal acts. Democratization of the activities of the Ukrainian authorities positively influences the formation of the image of our state.

The activity of the authorities in the conditions of the transformation of Ukrainian society promotes the formation of public principles of administrative activity of executive bodies and local selfgovernment bodies of Ukraine. An important role in this is played by

the legislative provision, of the possibility, of establishing a balance of political forces, which would encourage the balance of power branches.

Keywords: public administration, administrative activity, authorities.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3 -й	
		Лекції	
Загальна кількість годин – 150 год. Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 Самостійної роботи студента – 8	Спеціалізація «Публічне управління та адміністрування»	26 год.	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Практичні, семінарські	
		26 год.	
		Самостійна робота	
		98 год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання 35 % до 65 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Публічні засади адміністративної діяльності» – навчитися аналізувати основні принципи публічних засад адміністративної діяльності в Україні на сучасному етапі її розвитку, визначати роль органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у виконанні владних повноважень.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- навчитися аналізувати основні зміни законодавства, яке регулює адміністративну діяльність органів влади в Україні та закордоном;
- вміти практично застосовувати принципи публічності при здійсненні адміністративної діяльності різних гілок влади;
- навчитися проводити взаємозв'язок між політичними процесами, що відбуваються у

суспільстві й розвитком публічності в адміністративній діяльності;

- аналізувати взаємозв'язок видів та форм публічних засад адміністративної діяльності залежно від компетенції органів влади;
- оволодіти методикою порівняльного аналізу різних напрямів адміністративної діяльності та їх публічністю;

Відповідно до освітньо-професійної програми з навчальної дисципліни «Публічні засади адміністративної діяльності» **студент повинен уміти:**

- засвоїти сучасні досягнення в галузі публічного управління та адміністративного права;
- опанувати основні принципи взаємозв'язку адміністративних та публічних процесів сучасності;
- уміти аналізувати причини розмежувань адміністративних повноважень органів влади;
- використовуючи відповідні знання для дослідження змін адміністративної діяльності органів влади України, особливостей реформування нашої держави.

Робоча програма містить повний перелік тем лекцій і практичних з курсу «Публічні засади адміністративної діяльності», які має опрацювати студент, списки рекомендованої літератури (основної та допоміжної). У програмі також подано теми та питання для самостійної роботи студентів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНИХ ЗАСАД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Адміністративно-публічна діяльність як один із видів владно-публічної діяльності

Предмет, мета і завдання курсу. Зв'язки навчальної дисципліни з конституційним та адміністративним правом України. Поняття державного управління та його взаємозв'язок з публічними комунікаціями при здійсненні основних засад адміністративної діяльності. Поняття публічних засад адміністративної діяльності.

Види та основні функції адміністративної діяльності. Основні принципи публічності при реалізації владних повноважень суб'єктами влади. Види владно-публічної діяльності.

Тема 2. Публічне адміністрування та влада

Поняття влади. Співвідношення політичної та державної влади в Україні. Публічно-владні повноваження та їх види. Акт як зовнішній вираз діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Принципи організації публічного адміністрування. Владна децентралізація публічної адміністрації. Співвідношення публічного адміністрування й виконавчої влади. Співвідношення публічної та політичної влади в Україні.

Розподіл функцій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Напрями гармонізації публічного управління й публічної політики на сучасному етапі.

Тема 3. Публічність при реформуванні системи надання адміністративних

послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

Проблеми здійснення комплексного реформування адміністративної діяльності органів влади в Україні. Публічність при проведенні реформ у сучасній Україні. Шляхи усунення недоліків при проведенні реформ органів публічного управління.

Основні напрями реформування органів місцевого самоврядування в Україні. Структура та механізм сучасної системи надання адміністративних послуг органами влади. Поняття адміністративних (управлінських) послуг.

Тема 4. Адміністративний розсуд у діяльності органів виконавчої влади

Поняття та види адміністративного розсуду та його роль у діяльності органів виконавчої влади в сучасній Україні. Дискреційні повноваження. Публічність при виконанні дискреційних повноважень. Адміністративно-правові режими та їх види. Визначення просторово-часових меж діяльності адміністративно-правового режиму

Особливості класифікації адміністративно-правових режимів у публічному управлінні. Поняття комплексного адміністративно-правового режиму. Публічні засади реалізації владних повноважень адміністративно-правових режимів.

Тема 5. Державний контроль при реалізації публічних засад адміністративної діяльності в Україні та світі

Поняття, сутність та зміст державного контролю при реалізації владних повноважень її суб'єктами. Принципи державного контролю при реалізації публічних засад адміністративної діяльності в Україні та світі. Види державного контролю у сфері виконавчої влади та діяльності органів місцевого самоврядування. Організаційно-структурне забезпечення державного контролю у сфері державного управління. Особливості подання до адміністративних органів петицій та скарг та дотримання принципів публічності при їх розгляді.

Тема 6. Публічна адміністрація як об'єкт адміністративно-правового регулювання

Основні підходи до визначення поняття «публічна адміністрація». Процедури діяльності публічної адміністрації та публічних засад адміністративної діяльності в публічному управлінні.

Теорія публічної адміністрації. Історичний розвиток правового регулювання адміністративних процедур та їх кодифікаційні моделі. Особливості регулювання взаємовідносин публічної адміністрації з приватними та юридичними особами у сучасній Західній Європі та США. Адміністративні процедури: поняття та види.

Змістовий модуль 2. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема. 7 Форми реалізації адміністративної діяльності

Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. Види публічного адміністрування. Суб'єкти публічного адміністрування. Публічний інтерес. Взаємозв'язок моделі адміністративної діяльності з політичним режимом та формою державного правління. Поняття сприяльної адміністративної діяльності. Роль громадськості при реалізації публічних засад адміністративної діяльності. Вплив громадських рад на ефективність діяльності органів виконавчої влади. Порядок

формування громадських рад.

Тема 8. Суб'єкти публічного адміністрування

Ознаки суб'єктів публічного адміністрування. Групи суб'єктів публічного адміністрування. Компетенція суб'єктів публічного адміністрування. Правоздатність, дієздатність та деліктоздатність суб'єктів публічного адміністрування. Повноваження суб'єктів публічного адміністрування.

Наділення адміністративними повноваженнями. Механізм регулювання делегування адміністративних повноважень та його особливості в Україні на сучасному етапі її розвитку.

Тема 9. Роль Президента України та виконавчих органів влади у сфері публічних засад адміністративної діяльності

Роль Президента України в системі адміністрування виконавчої влади. Функції та повноваження президента України. Система органів виконавчої влади. Рівні органів виконавчої влади в Україні. Роль центральних органів виконавчої влади у забезпечення публічності при реалізації владних повноважень.

Місцеві державні адміністрації їх функції та повноваження. Реорганізація та ліквідація органів виконавчої влади. Поняття про військово-цивільні адміністрації. Компетенція та порядок формування військово-цивільних адміністрацій. Особливості адміністративної діяльності військово-цивільних адміністрацій.

Тема 10. Механізм захисту інтересів громадян в при здійсненні публічних засад адміністративної діяльності

Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Види інструментів захисту особи та їх співвідношення між собою. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок. Адміністративне оскарження

Підстави та порядок подання скарги Предмет адміністративного оскарження. Суб'єкти адміністративного осадження Процедура розгляду скарги на адміністративний орган. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам. Підстави та процедури, за якими суб'єкт публічного адміністрування відшкодовує шкоду, завдану приватній особі

Тема 11. Місце громадського моніторингу та громадської експертизи в забезпеченні належного виконання функцій органів публічного управління при здійсненні ними адміністративної діяльності

Реалізація права громадян на участь в управлінні державними справами, місцевому самоврядуванні. Поняття громадської експертизи та громадського моніторингу. Проведення консультацій з громадськістю. Роль органів влади в реалізації прав громадян. Публічне громадське обговорення як один із видів консультацій з громадськістю. Форми проведення консультацій з громадськістю.

Зміст, форми та характер участі організацій громадянського суспільства в процесі вироблення суспільної (державної) політики та їх вплив на адміністративну діяльність.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНИХ ЗАСАД АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Адміністративно-публічна діяльність як один із видів владно-публічної діяльності	12	2	2	8
Тема 2. Публічне адміністрування та влада	13	2	2	9
Тема 3. Публічність при реформуванні системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування	13	2	2	9
Тема 4. Адміністративний розсуд у діяльності органів виконавчої влади	13	2	2	9
Тема 5. Державний контроль при реалізації публічних засад адміністративної діяльності в Україні та світі	13	2	2	9
Тема 6. Публічна адміністрація як об'єкт адміністративно-правового регулювання	13	2	2	9
Всього за змістовим мод.1	77	12	12	53
Змістовий модуль 2. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ				
Тема 7. Форми реалізації адміністративної діяльності	17	4	4	9
Тема 8. Суб'єкти публічного адміністрування	13	2	2	9
Тема 9. Роль Президента	13	2	2	9

України та виконавчих органів влади у сфері публічних засад адміністративної діяльності				
Тема 10. Механізм захисту інтересів громадян в при здійсненні публічних засад адміністративній діяльності.	13	2	2	9
Тема 11. Місце громадського моніторингу та громадської експертизи в забезпеченні належного виконання функцій органів публічного управління при здійсненні ними адміністративної діяльності	17	4	4	9
Всього за змістовим мод.2	73	14	14	45
Усього годин	150	26	26	98

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Адміністративно-публічна діяльність як один із видів владно-публічної діяльності	2
2.	Публічне адміністрування та влада	2
3.	Публічність при реформуванні системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування	2
4.	Адміністративний розсуд у діяльності органів виконавчої влади	2
5.	Державний контроль при реалізації публічних засад адміністративної діяльності в Україні та світі	2
6.	Публічна адміністрація як об'єкт адміністративно-правового регулювання	2
7.	Форми реалізації адміністративної діяльності	4

8.	Суб'єкти публічного адміністрування	2
9.	Роль Президента України та виконавчих органів влади у сфері публічних засад адміністративної діяльності	2
10.	Механізм захисту інтересів громадян в при здійсненні публічних засад адміністративній діяльності.	2
11.	Місце громадського моніторингу та громадської експертизи в забезпеченні належного виконання функцій органів публічного управління при здійсненні ними адміністративної діяльності	4
	Разом	26

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год. занять.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

6.1 Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основі принципи публічності при реалізації владних повноважень суб'єктами влади	8
2.	Співвідношення публічного адміністрування й виконавчої влади, Співвідношення публічної та політичної влади в Україні	7
3.	Співвідношення публічної та політичної влади в Україні	7
4.	Основні напрями реформування органів місцевого самоврядування в Україні	7
5.	Структура та механізм сучасної системи надання адміністративних послуг органами влади	7
6.	Процедури діяльності публічної адміністрації та публічних засад адміністративної діяльності в публічному управлінні	7
7.	Взаємозв'язок моделі адміністративної діяльності з політичним режимом та формою державного правління	8
8.	Роль центральних органів виконавчої влади у забезпечення публічності при реалізації владних повноважень	8

9.	Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування	8
10.	Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам	8
11.	Реалізація права громадян на участь в управлінні державними справами, місцевому самоврядуванні	8
12.	Поняття громадської експертизи та громадського моніторингу	7
13.	Проведення консультацій з громадськістю	8
	Разом	98

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується пояснювально-ілюстративний (бесіда, пояснення, демонстрація, ілюстрація) метод навчання, для проблемного викладу матеріалу застосовується частково-пошуковий та дослідницький метод.

Для підвищення інтересу аудиторії під час лекцій використовуються різноманітні прийоми:

аудіовізуальні презентації (слайди, відеофільми тощо);
запитання-відповіді.

На практичних заняттях використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

- методи оволодіння новими знаннями, метод роботи зпершоджерелами та нормативно-правовими актами (текстами, документами), формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок

- репродуктивний;

- проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький;

- методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок;

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів із навчальної дисципліни проводиться в усній, письмовій і тестовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання 3 рівнів складності.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

- з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Методи оцінювання: поточний контроль, оцінка за самостійну роботу, тематичні контрольні роботи, тестування, підсумковий контроль (екзамен).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					40	100
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11		
5	5	5	5	5	5	7	5	5	5	8		

T1, T2, ... ,T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Цецик, Я. П. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Державний устрій України» здобувачами вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної форми навчання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.

2. Цецик, Я. П., Дзюба, М. М. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Публічна комунікація і ділова мова в публічному управлінні» для здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної форми навчання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.

3. Дробко, Е. В. та Цецик, Я. П. Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Місцеві державні адміністрації» студентами напряму підготовки 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» денної форми навчання. [Методичне забезпечення] / Е. В. Дробко, Я. П. Цецик. – Рівне : НУВНП, 2016. – 28с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5252/>

4. Навчальні посібники, електронний банк методичного забезпечення дисципліни.
5. Мультимедійні презентації та слайди.

11. Рекомендована література

11.1. Базова

1. Алексеев В. Структури публічного управління в Україні: громадські ради. Чернівці: Технодрук, 2014. 76 с.
2. Бакуменко В. та ін. Особливості публічного управління та адміністрування: навчальний посібник Київ: Ліра-Київ, 2017. 256 с.
3. Береза А. Реформування публічної влади: сучасні концепції та політична практика : монографія. Київ: Логос, 2012. 360 с.
4. Бондар О. та ін. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 204 с.
5. Войнович Р. В. Ідеологія, технологія та стиль державного управління: навч. – метод. посіб. К. : Вид – во НАДУ, 2003. — 192 с.
6. Дубенко С. Д. Державна служба і державні службовці в Україні: навч. посіб. К. : Ін Юре, 1999 — 244 с.

11.2. Допоміжна література

1. Декларація про державний суверенітет України № 55-ХІІ від 16.07.1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. 1990. № 31. Ст. 429.
2. Конституція України : Закон України № 254к-96-ВР від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Про Службу безпеки України. Закон від 25.03.1992 № 2229-ХІІ. 2 Про Службу зовнішньої розвідки України Верховна Рада України. Закон від 01.12.2005 № 3160-IV
4. Про Раду національної безпеки і оборони України Верховна Рада України. Закон від 05.03.1998 № 183/98-ВР.
5. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні К. : Ін-Юре, 1997. 48 с.
6. Андреев Д., Коломоєць Т., Колпакова В. та ін. Адміністративне право України : словник термінів: навч. посіб. Київ: Ін Юре, 2014. 519 с.
7. Битяк Ю. Гаращук В., Зуй В. та ін. Адміністративне право: посіб. для підготовки до іспиту. Харків: Право, 2016. 144 с.
8. Галуцько В., Курило В., Короєд С. та ін. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 272 с.

9. Георгієвський Ю. Компетенція органів публічної влади: теорія і практика застосування. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2016. 48 с.
10. Зьолка В. Охорона національних інтересів України у прикордонній сфері (адміністративно-правовий аспект) : монографія. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2015. 672 с.
11. Мацелик Т. Компетенція органів публічної адміністрації: поняття та структурні елементи. <http://www.law.journalsofznu.zp.ua/visnik-2-2010/1667-matselik-t-o-kompetentsiya-organiv-publichnojiadministratsiji-ponyattya-ta-strukturni-elementi>
12. Мельник Р., Бевзенко Р. Загальне адміністративне право: навчальний посібник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
13. Мосьондз С. Орієнтири ефективного публічного адміністрування науки в Україні. Держава і право. Юридичні і політичні науки. Київ, 2013. Вип. 62. С.172-177. 1
14. Лазор О. Публічна служба в Україні: Нормативно – правове регулювання: навч. посібник К. : Дакор, КНТ, 2006. 528 с.
15. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління 2-е вид., доп. і переробл. К. : Центр сприяння інституційному розвитку держ. служби, 2005. — 254 с.
16. Малиновський В. Я. Державне управління: навч. посіб. К. : Атіка, 2009, — 608 с.
17. Райт Г. Державне управління / Г. Райт ; пер. з англ. В. Івашка, О. Коваленка, С. Соколик. К. : Основи, 1994. 191 с.
18. Черноног Є. С. Державна служба: історія, теорія і практика: навч. посіб.— К. : Знання, 2008. 458 с.
19. Нижник Н. Правове регулювання підвищення кваліфікації державної служби в Україні // Вісник державної служби України. 2000. № 2. С. 404—409.
20. Погорілко В. Ф. Конституційне право України: підручник / за заг. ред. проф. В. Л. Федоренка. — 3-вид., перероб. і доопрац. К. : КНТ, Вид-во Ліра-К, 2011. 532 с.
21. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. Х. : Консум, 2002. 160 с.
22. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підруч. Харків : Консум, 2001. — 656 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
5. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні

ресурси у цифровому репозиторії).

7. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування